

Odišla PhDr. Marta Remiašová

Dňa 22. decembra 2008 nás po ťažkej chorobe opustila archeologička a múzejníčka PhDr. Marta Remiašová, ktorá celý život pôsobila na hornom Ponitří.

Narodila sa 8. 10. 1941 vo Veľkých Levároch, okres Senica. Po absolvovaní geológie na Strednej priemyselnej škole geologicko-baníckej v Spišskej Novej Vsi (1960) študovala archeológiu na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1960–1965). Prvým pôsobiskom sa stalo Múzeum v Bojniciach, kde zotrvala dve desaťročia (1965–1985). Po založení Hornonitrianskeho múzea v roku 1985 sa stala jeho prvou riaditeľkou a viedla ho až do roku 1991. V uvedených dvoch múzeách pracovala bez prestávky 34 rokov až do odchodu na dôchodok 31. 12. 1999. Archeológii a múzejníctvu zasvätila celý svoj profesionálny život.

Na hornej Nitre uskutočnila desiatky archeologických výskumov na pravekých a stredovekých lokalitách (Prievidza, Koš, Nedožery-Brezany, Diviaky nad Nitricou, Kocurany, Opatovce nad Nitrou, Bojnica a iné). Svoje úsilie zamerala najmä na obdobie včasného a vrcholného stredoveku. Svoj prvý archeologický výskum vo Vlastivednom múzeu v Bojniciach robila v spolupráci

s prof. Dr. Alexandrom Ruttkayom, DrSc. v roku 1965 v obci Koš pri Prievidzi. V polohe Katkej kopec sa podarilo odkryť doposiaľ najväčšiu sériu dechtárskych pecí zo včasného stredoveku v rámci strednej Európy. Medzi najvýznamnejšie výskumy patrí dlhoročný systematický výskum hradiska Vyšehrad, ktoré sa nachádza na rozhraní okresov Prievidza a Turčianske Teplice. Hradisko bolo využívané v praveku, dobe Veľkej Moravy a tiež v období 13.–15. storočia. V rokoch 1994–2005 sa Marta Remiašová podieľala na archeologických výskumoch realizovaných v spolupráci s Pamiatkovým úradom SR v rámci pamiatkovej obnovy a prezentácie stredovekých architektúr v Bojniciach, Koši, Prievidzi, Skačanoch a Nitrianskom Pravne. Výsledky svojej bádateľskej činnosti prezentovala na medzinárodných konferenciách archeológie stredoveku a publikovala na stránkach *Archaeologia historica*, Vlastivedného zborníka Horná Nitra, Študijných zvestí AÚ SAV, AVANS-u, bulletinu Múzeum. Bola autorkou a zostavovateľkou monografií obcí Koš, Lehota pod Vtáčnikom, Kocurany a Sebedražie. Editorsky sa podieľala na viacerých publikáciách obcí hornonitrianskeho regiónu, zostavila prvé tri čísla Vlastivedného zborníka Horná Nitra. Veľké úsilie vyvíjala ako popularizátorka regionálnej histórie formou prednášok a tiež ako autorka scenárov mnohých archeologických výstav v oboch múzeách.

Komplexné zhodnotenie vedeckovýskumnej a publikačnej činnosti v oblasti archeológie a muzeológie pripravilo do tlače Občianske združenie Benedikt v Prievidzi v roku 2006 pri príležitosti jej 65. narodenín (PhDr. Marta Remiašová. Personálna bibliografia. Autor a zostavovateľ Mgr. Ondrej Čiliak, 72 s.; tiež MÚZEUM XXXVI, 1991, č. 4, s. 75 a MÚZEUM XLVII, 2001, č. 4, s. 47).

V našich spomienkach zostáva Martuška Remiašová milou, skromnou a veľmi pracovitou kolegyňou, ktorá sa svojim kusom práce v regióne horná Nitra zapísala do dejín slovenskej archeológie a múzejníctva.

MARTA MÁCELOVÁ